

ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม
ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้วิชาวิถีชีวิต
เพื่อสุขภาพของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา

Effects of Using Group Investigation Instructional Model on Learning
Achievement and Abilities of Learning Transfer in Healthy Lifestyle
Course of Higher Education Level

มาลินี ลีโทชวลิต,* สุพัตรา อารีกิจ,** กนกนิกิษฐ รัตนธนาวรรณ,*** ณรงค์ฤทธิ์ คักดีแสน,****
และชัยรัตน์ โตศิลา*****

Malinee Leethochawalit, Supatra Areekit, Kankanit Rattanathanawan, Narongrit Saksaen,
and Chairat Tosila

Received: February 22, 2022 Revised: March 23, 2022 Accepted: April 25, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนวิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพ
ของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม และ 2) เปรียบเทียบ
ความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้วิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพก่อนและหลังเรียนวิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพของผู้เรียน
ในระดับอุดมศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
คือ นิสิตระดับปริญญาบัณฑิตที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา มคอ. 246 วิถีชีวิตเพื่อสุขภาพ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2561 จำนวน 72 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 2) แบบวัด
ความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนหน่วยการจัดการเรียนรู้วิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพ
โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

* ดร., อาจารย์ประจำสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ

** ดร., อาจารย์ประจำสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ

*** ดร., อาจารย์ประจำสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ

**** ครู, กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย

***** ดร., อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้วิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การถ่ายโยงการเรียนรู้, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, รูปแบบการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม

Abstract

The purposes of this research were to 1) compare the learners' learning achievement before and after using Group Investigation Instructional Model. 2) compare the learners' abilities of learning transfer in Healthy Lifestyle course of higher education level before and after the usage of Group Investigation Instructional Model. The samples of this research were 72 undergraduate students enrolling SWU 246 Healthy Lifestyle course in the second semester of the academic year 2017. The research instruments were 1) learning achievement tests. 2) the test of learners' abilities in learning transfer tests. The instrument used in the experiment was a set of unit plans using Group Investigation Instructional Model. The data was analyzed by arithmetic mean (\bar{x}), standard deviation (S.D.) and t-test dependent.

The research findings were summarized in two topics as follows. First, the learning achievement after the usage of Group Investigation Instructional Model was higher than that before using this model at .05 level of significance. Second, the ability of learning transfer in Healthy Lifestyle course of higher education Level after the usage of Group Investigation Instructional Model was higher than that before using this model at .05 level of significance.

Keywords: Transfer of Learning, Learning Achievement, Group Investigation Instructional Model

บทนำ

คนไทยจำนวนมากเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อที่เกิดจากผลพวงของการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิต ดังจะเห็นได้จากรายงานผลการวิจัยเพื่อพัฒนาสุขภาพคนไทยได้กล่าวถึงปัญหาสุขภาพของคนไทย 6 อันดับแรก ได้แก่ ภาวะน้ำหนักเกินและอ้วน ภาวะความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน ภาวะคอเลสเตอรอลในเลือดเกิน ภาวะโลหิตจาง และโรคมะเร็งต่าง ๆ และกรณีที่มีพฤติกรรมสุขภาพไม่เหมาะสมในด้านภาวะโภชนาการ พบว่า การรับประทานอาหารมากเกินไปมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่เป็นสาเหตุการเสียชีวิตเกี่ยวกับโรคหัวใจ โรคหลอดเลือด และโรคเบาหวาน นอกจากนี้ยังพบว่าร้อยละ 40 ของผู้ที่มีน้ำหนักเกินจะมีการลาป่วยเป็น 2 เท่าของคนที่มีน้ำหนักในเกณฑ์ปกติ ส่วนคนที่มีภาวะทุพโภชนาการ (Malnutrition) หรือคนที่รับประทานอาหารน้อยเกินไปก็จะมีปัญหาสุขภาพและมีประสิทธิภาพในการทำงานน้อยกว่าผู้ที่บริโภคอาหารได้เหมาะสมตามภาวะร่างกาย (Gochman, 1988, p. 11-14)

จากข้อมูลข้างต้นทำให้เห็นว่าภาวะความรุนแรงของโรคไม่ติดต่อหรือโรคเรื้อรังต่าง ๆ ได้เพิ่มอัตราสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งที่โรคเหล่านี้ล้วนเกิดจากการมีพฤติกรรมในการดำรงชีวิตที่ไม่เหมาะสม การมีสภาพสิ่งแวดล้อมไม่เหมาะสม และล้วนเป็นโรคที่สามารถป้องกันได้ด้วยการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต ทั้งนี้องค์การอนามัยโลกได้เสนอแนะว่า การใช้กลวิธีรณรงค์การส่งเสริมสุขภาพและปรับเปลี่ยนสภาพสิ่งแวดล้อมเป็นกลยุทธ์ที่สามารถป้องกันการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังได้เป็นอย่างดี ซึ่งหลายประเทศได้ทดลองดำเนินการไปแล้ว เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ แคนาดา และออสเตรเลีย พบว่า สามารถช่วยให้ประชาชนได้เรียนรู้และเกิดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ถูกต้องและเหมาะสม ส่งผลให้อัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อต่าง ๆ ลดลง (ลักขณา เต็มศิริกุลชัย, 2559, หน้า 32 – 58)

Pender (1996) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพซึ่งได้รับการยอมรับทั่วโลกว่าเป็นหลักการป้องกันการเกิดโรคไม่ติดต่อที่ดีที่สุดในปัจจุบันไว้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพ 2) ด้านกิจกรรมทางด้านร่างกาย 3) ด้านโภชนาการ 4) ด้านการจัดการความเครียด 5) ด้านสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ 6) ด้านการพัฒนาทางด้านจิตวิญญาณ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของรายวิชา วิถีชีวิตเพื่อสุขภาพ ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่จากการสังเกตพฤติกรรมนิสิตพบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีการดำเนินชีวิตที่ไม่ได้คำนึงถึงการส่งเสริมสุขภาพโดยเฉพาะด้านการบริโภคอาหาร มักเลือกบริโภคตามความสะดวกคุ้นเคย จากการศึกษางานวิจัยของ เนตรนภา กิจรุ่งพิพัฒน์, และอนุสรฯ พันธุนิธิ์ (2555) พบว่า บุคคลในช่วงที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา แม้ว่าจะมีความตระหนักถึงการดูแลสุขภาพอยู่ในระดับมาก แต่กลับมีแนวโน้มพฤติกรรม การดูแลสุขภาพของตนเองทั้งในด้านการรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การพักผ่อนและคลายความเครียด การจัดสภาพแวดล้อมรอบตัว และการตรวจและดูแลตนเองอยู่เพียงในระดับบานกลางเท่านั้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและแสวงหาแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของนิสิตระดับปริญญาตรีโดยเฉพาะกลุ่มที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพ เพื่อเป็นการส่งเสริมสุขนิสัยและเป็นบรรทัดฐานชีวิตให้นิสิตมีพฤติกรรมในการส่งเสริมสุขภาพตนเองต่อไปในอนาคต และเป็นผู้ใหญ่ที่แข็งแรงซึ่งจะส่งผลให้สังคมมีพลเมืองที่แข็งแรงอันจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศชาติ

จากบริบทของสถานการณ์ในข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้วิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพของนิสิตระดับปริญญาตรีโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่ช่วย

ส่งเสริมให้นิสิตมีองค์ความรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ผ่านรูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม ที่มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นเสนอสถานการณ์ที่เป็นปัญหา 2) ขั้นพิจารณาปัญหา 3) ขั้นวางแผน 4) ขั้นลงมือปฏิบัติ 5) ขั้นรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลงาน และ 6) ขั้นทบทวนและเชื่อมโยงปัญหาใหม่ เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวมีหลักการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เผชิญสถานการณ์ที่เป็นปัญหาแล้วต้องพิสูจน์ความจริงด้วยหลักของเหตุผล เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา อีกทั้งยังเป็นการฝึกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกันและยอมรับฟังความคิดเห็น ดังที่ ทิศนา ข้ามมณี (2564, หน้า 44 - 45) อธิบายว่า รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นอย่างมากโดยเน้นการพัฒนาความสามารถในการใช้สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคมผ่านการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นตามกระบวนการสืบสอบ โดยเฉพาะความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองให้เป็นคนช่างสังเกต สงสัย มีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้น และได้พัฒนาทักษะการสืบสอบ ทักษะทางวิทยาศาสตร์ และทักษะการทำงานกลุ่ม อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงนำรูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มมาใช้ในการเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้วิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนวิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้วิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพก่อนและหลังเรียนวิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา มศว 246 วิถีชีวิตเพื่อสุขภาพ ซึ่งเป็นวิชาเลือกในหมวดการศึกษาทั่วไป กลุ่มวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี หลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 4 กลุ่มผู้เรียน มีนิสิตรวมทั้งสิ้น 250 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา มศว 246 วิถีชีวิตเพื่อสุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี หลักสูตรระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 72 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้กลุ่มผู้เรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนหน่วยการจัดการเรียนรู้รายวิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพที่มีเนื้อหาสาระประกอบด้วย องค์ประกอบและความสำคัญของสุขภาพแบบองค์รวม ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อสุขภาพ โรควิตีชีวิตกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตของมนุษย์ สาเหตุ วิธีป้องกันและการรักษา การพัฒนาวิถีชีวิตเชิงสร้างสรรค์ และการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มที่ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนการสอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเสนอสถานการณ์ที่เป็นปัญหา ขั้นตอนที่ 2 ขั้นพิจารณาปัญหา ขั้นตอนที่ 3 ขั้นวางแผน ขั้นตอนที่ 4 ขั้นลงมือปฏิบัติ และขั้นตอนที่ 5 ขั้นรวบรวม วิเคราะห์ ข้อมูล และนำเสนอผลงานที่ตนเองได้ศึกษา และขั้นตอนที่ 6 ขั้นทบทวนและเชื่อมโยงปัญหาใหม่ โดยใช้เวลาสอน 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 24 ชั่วโมง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.40 - 0.60 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.67 ซึ่งมีระดับที่จำแนกได้ดีมาก และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.78 2) แบบวัดความสามารถในการถ่ายโอนการเรียนรู้ แบบอัตนัย จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งโครงสร้างออกเป็น 2 ส่วนได้แก่ ส่วนที่ 1 คือ บทอ่าน และส่วนที่ 2 คือ การเขียนความเรียงในประเด็นที่สัมพันธ์กับบทอ่านที่กำหนดให้ โดยมีองค์ประกอบในการเขียน ได้แก่ 1) ชื่อเรื่อง 2) คำนำ 3) เนื้อเรื่อง ซึ่งครอบคลุมทุกองค์ประกอบของความสามารถในการถ่ายโอนการเรียนรู้ที่กำหนด ได้แก่ 1) การระบุสาระสำคัญ 2) การเชื่อมโยงสาระสำคัญสู่สถานการณ์ใหม่ และ 3) การเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์ใหม่ ที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.44 - 0.59 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.85

3. การเก็บรวบรวม

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (The One Group Pretest - Posttest Design) คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 กับนิสิตระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา มคอ 246 วิถีชีวิตเพื่อสุขภาพ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 72 คน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ขั้นเตรียมการ

3.1.1 ผู้วิจัยเตรียมการเรียนการสอน ประกอบด้วย สร้างแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา มคอ 246 วิถีชีวิตเพื่อสุขภาพโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้

3.1.2 จัดเตรียมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้

3.2 ขั้นตอนการทดลอง

3.2.1 ผู้วิจัยให้ผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ก่อนเรียน (Pre-test) เพื่อวัดความรู้พื้นฐานและเก็บผลการทดสอบไปเปรียบเทียบกับผลการเรียนรู้หลังเรียน

3.2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มตามแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา มศว 246 วิธีชีวิตเพื่อสุขภาพที่ได้สร้างไว้ทั้ง 1 หน่วยการเรียนรู้และเริ่มทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 รวม 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 24 ชั่วโมง

3.2.3 ผู้วิจัยให้ผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้หลังเรียน (Post-test)

3.3 ขั้นหลังการทดลอง

ผู้วิจัยเปรียบเทียบผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยตามลำดับ

4. วิเคราะห์ข้อมูล

การเปรียบเทียบผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (T-test Dependent)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนวิชา มศว 246 วิธีชีวิตเพื่อสุขภาพของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนวิชา มศว 246 วิธีชีวิตเพื่อสุขภาพของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวนผู้เรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	p
ก่อนเรียน	72	38	23.31	3.56	12.61*	.000
หลังเรียน	72	38	28.51	2.29		

* $p < 0.05$

จากตาราง 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการถ่ายโอนการเรียนรู้วิชา มศว 246 วิถีชีวิตเพื่อสุขภาพก่อนและหลังเรียนวิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการถ่ายโอนการเรียนรู้วิชา มศว 246 วิถีชีวิตเพื่อสุขภาพก่อนและหลังเรียนวิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม

ความสามารถในการถ่ายโอนการเรียนรู้	จำนวนผู้เรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	p
ก่อนเรียน	72	3	1.41	0.29	21.69*	.000
หลังเรียน	72	3	2.27	0.36		

* $p < 0.05$

จากตาราง 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการถ่ายโอนการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการถ่ายโอนการเรียนรู้วิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา สามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 สรุปผลการวิจัยได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา มศว 246 วิถีชีวิตเพื่อสุขภาพของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากรูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มและมีทักษะการสืบค้นทางวิชาการ (ทิสนา แคมมณี, 2564) ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดำเนินไปอย่างเป็นลำดับขั้นตอนดังที่ Joyce, & Weil (2009) ได้นำเสนอไว้โดยเริ่มต้นจากการที่ผู้เรียนจะได้ร่วมกันเสนอปัญหาที่ผู้สอนกำหนดสถานการณ์ให้ ซึ่งแต่ละกลุ่มร่วมกันพิจารณาปัญหาที่เสนอและศึกษาไปความรู้จากผู้สอน เพื่อเชื่อมโยงไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนด จากนั้นแต่ละกลุ่มจะร่วมกันศึกษาและคิดวางแผนขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้าตามใบกิจกรรม โดยการกำหนดหน้าที่ของ

สมาชิกในกลุ่ม และมอบหมายการทำงาน ก่อนที่สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะได้ค้นคว้าหาความรู้ตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้งร่วมกันปฏิบัติตามกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้ผู้สอนจะมีบทบาทในการคอยแนะนำ และช่วยเหลือในการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อนำผลมาอภิปรายสรุปสาระสำคัญของกลุ่ม จากนั้นผู้เรียนจะเสนอผลงานที่ตนเองได้ศึกษาร่วมกัน อภิปรายสรุปเป็นความคิดของกลุ่ม และบันทึกไว้ แล้วให้ตัวแทนนำเสนอผลการศึกษาหน้าชั้นเรียน และผู้เรียนในชั้นได้ร่วมกันวิเคราะห์ถึงจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ และในขั้นตอนสุดท้ายซึ่งเป็นการวิเคราะห์และอภิปรายบทเรียนโดยผู้เรียนและผู้สอน จากนั้นนำความรู้ไปขยายต่อเชื่อมโยงความรู้ใหม่ ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ พร้อมทั้งร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองและอภิปรายแนวทางการนำความรู้ไปขยายต่อเชื่อมโยงความรู้ใหม่ ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ โดยเป็นประเด็นปัญหาที่ผู้เรียนต้องการสืบเสาะหาคำตอบต่อไป

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มโดยเฉพาะในขั้นลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนได้ดำเนินการแสวงหาความรู้ตามบทบาทหน้าที่ที่ตนเองได้รับจากกลุ่ม โดยที่ผู้สอนจะให้คำแนะนำผู้เรียนทั้งแหล่งค้นคว้าหาความรู้ และอำนวยความสะดวกในด้านข้อมูลความรู้ให้ผู้เรียน อีกทั้งคอยดูแลติดตามการทำงานของผู้เรียน แนะนำให้ผู้เรียนร่วมมือกันอย่างจริงจังในการทำงานเพื่อค้นคว้าแสวงหาความรู้เกี่ยวกับกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ได้แก่ โรคอ้วน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคเบาหวาน โรคมะเร็ง ในประเด็นเกี่ยวกับสาเหตุการป้องกันและการรักษา อาหารที่เสี่ยง/ต้านโรค ความสัมพันธ์ของการเกิดโรคนั้น ๆ ต่อวัยต่าง ๆ การพัฒนาวิถีชีวิตเชิงสร้างสรรค์ และการประยุกต์ใช้นวัตกรรมสุขภาพ อันเป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ส่งผลต่อสุขภาพและการดูแลสุขภาพ ซึ่งประเด็นเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้เรียนโดยตรง ผู้เรียนจึงมีความสนใจและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำไปสู่การมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงขึ้น

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าการที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มตั้งแต่เสนอสถานการณ์ที่เป็นปัญหา พิจารณาปัญหา วางแผน ลงมือปฏิบัติ รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลงานที่ตนเองได้ศึกษา จนกระทั่งร่วมกันทบทวนและเชื่อมโยงปัญหาใหม่นั้น ถือเป็นจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ Bloom (1976) ที่สามารถสรุปได้ว่า การที่ผู้สอนอธิบายจุดมุ่งหมายและกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนจะต้องร่วมกันปฏิบัติอย่างชัดเจน การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยที่ผู้สอนจะคอยให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือ แรงเสริม และผลสะท้อนกลับ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบถึงผลลัพธ์จากการกระทำของตนเองและการแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงขึ้น

2. จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 สรุปผลการวิจัยได้ว่า ความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้วิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้อันเป็นความสามารถในการใช้ความรู้จากการเรียนรู้ที่ผ่านมาเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่อย่างยืดหยุ่น นอกเหนือจากความรู้ที่ได้เรียนรู้ในขั้นต้นและประยุกต์การเรียนรู้นั้นไปยังสถานการณ์

ที่คล้ายคลึงกันหรือสถานการณ์ใหม่ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ การคิดขั้นสูง การแก้ปัญหา ตลอดจนการคิดค้น และสร้างผลงาน (Hunter, 1995; Haskell, 2001; Mestre, 2002) อย่างเป็นลำดับ โดยเริ่มต้นตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเสนอ สถานการณ์ที่เป็นปัญหา ผู้สอนจะสนทนากับผู้เรียนในประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพของมนุษย์ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยชรา ผ่านการใช้คำถามที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การร่วมกันอภิปรายในประเด็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจของมนุษย์ในแต่ละช่วงวัย พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพ ของตนเอง และผลกระทบจากการมีพฤติกรรมเหล่านั้น ผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายคำถามที่ว่า “สุขภาพดีไม่มีขาย อยากได้ต้องทำเอง” จากนั้นให้ผู้เรียนร่วมกันสะท้อนความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้คนไทยเจ็บป่วยด้วยโรคชนิดต่าง ๆ แล้วเชื่อมโยงความเห็นของนิสิตเข้าสู่การเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพแบบองค์รวมและโรควิถีชีวิต

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นพิจารณาปัญหา ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์พฤติกรรมเสี่ยงของมนุษย์ ที่นำไปสู่สถานการณ์ที่เป็นปัญหาในขั้นตอนที่ 1 แล้วนำผลการวิเคราะห์มาอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียน จากนั้นสุ่ม ผู้เรียน 3 - 4 คน เพื่อแบ่งปันประสบการณ์และวิธีการดูแลสุขภาพของตนเอง แล้วเชื่อมโยงไปสู่การทำความเข้าใจ ที่ถูกต้องในเรื่องการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ก่อนที่ผู้เรียนจะได้ร่วมกันสืบค้นความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญ ของสุขภาพแบบองค์รวม และการประเมินสุขภาพเบื้องต้นจากแหล่งข้อมูลที่นำเชื่อถือ จากนั้นให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสุขภาพแบบองค์รวมตามความเข้าใจของกลุ่มให้สมาชิกทุกคนในชั้นเรียนฟัง พร้อมทั้งเปิด โอกาสให้ผู้เรียนตั้งคำถามระหว่างกลุ่มเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในประเด็นดังกล่าวได้อย่าง ครบคลุมสาระสำคัญ แล้วผู้สอนอธิบายความหมายของโรควิถีชีวิตโดยสังเขป จากนั้นให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกัน ยกตัวอย่างโรควิถีชีวิตและอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ชีวิตของมนุษย์ที่ส่งผลต่อโรควิถีชีวิต และเขียนสาระลงใน แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นวางแผน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มร่วมกันตั้งสมมติฐานและกำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษา แล้วร่วมกันออกแบบเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโรควิถีชีวิตรวมทั้งระบุแหล่งข้อมูลและกำหนดบทบาท หน้าที่และระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับโรควิถีชีวิต ก่อนที่ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 4 ขั้นลงมือปฏิบัติ ที่สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะร่วมกันค้นคว้าหาความรู้ตามที่ได้รับมอบหมายจากแหล่งเรียนรู้ในประเด็นเกี่ยวกับ 1) สาเหตุ การป้องกัน และการรักษาโรควิถีชีวิต 2) อาหารที่เสี่ยงต่อโรควิถีชีวิต/อาหารต้านโรควิถีชีวิต และ 3) ความสัมพันธ์ของ การเกิดโรควิถีชีวิตต่ออวัยวะต่าง ๆ 4) การพัฒนาวิถีชีวิตเชิงสร้างสรรค์ 5) การประยุกต์ใช้นวัตกรรมสุขภาพ ซึ่งแบ่ง ออกเป็น 8 หัวข้อได้แก่ ได้แก่ 1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุขภาพ 2) โรคอ้วน 3) โรคความดันโลหิตสูง 4) โรคหัวใจ 5) โรคเบาหวาน 6) โรคมะเร็ง 7) การพัฒนาวิถีชีวิตเชิงสร้างสรรค์ 8) การประยุกต์ใช้นวัตกรรมสุขภาพ

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลงานที่ตนเองได้ศึกษา สมาชิกในกลุ่มจะร่วมกัน วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่สมาชิกแต่ละคนได้รวบรวมมา จากนั้นวิเคราะห์และสรุปข้อมูลเกี่ยวกับโรควิถีชีวิต และนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย ผู้สอนมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันออกแบบรูปแบบ การนำเสนอผลงาน แล้วนำเสนอข้อมูลในประเด็นที่กำหนด จากนั้นผู้เรียนร่วมกันประเมินผลการนำเสนอข้อมูล เกี่ยวกับโรควิถีชีวิตทั้งในด้านเนื้อหาสาระเรียงเรียงเนื้อหาเกี่ยวกับโรควิถีชีวิต รูปแบบการนำเสนอ การประยุกต์ใช้ ความรู้ และกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการสืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม แล้วร่วมกันอภิปรายความสำคัญของการ

ตรวจสุขภาพเบื้องต้นด้วยตนเอง การตรวจสุขภาพประจำปี และการประเมินสภาวะสุขภาพ กิจกรรมในชั้นตอนที่ 1-5 นั้นทำให้ผู้เรียนสามารถระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวคิด/หลักการของการพัฒนาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพเชิงสร้างสรรค์ได้ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับการเรียนรู้อย่างมีเป้าหมายและการใช้กระบวนการทางปัญญาอันเป็นองค์ประกอบของความสามารถในการถ่ายโอนการเรียนรู้ของผู้เรียน

ชั้นตอนที่ 6 ชั้นบทวนและเชื่อมโยงปัญหาใหม่ ผู้เรียนจะได้ร่วมกันสะท้อนแนวทางการนำความรู้ที่ได้จากการสืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มในประเด็นเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตเพื่อการมีสุขภาพที่ดีมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน จากนั้นให้ผู้เรียนอภิปรายแนวทางการพัฒนาวิถีชีวิตเชิงสร้างสรรค์และการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ด้วยการเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับจากการสืบสวนโดยใช้กระบวนการกลุ่มไปสู่สถานการณ์ใหม่ ก่อนที่จะร่วมกันกำหนดคำถามเกี่ยวกับโรควิตีชีวิตที่ต้องการสืบเสาะหาคำตอบต่อไป โดยผู้สอนจะมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ รวมถึงสร้างแรงจูงใจและเสริมแรงแก่ผู้เรียนเพื่อให้เข้าใจในหลักการพื้นฐานและตระหนักถึงคุณค่าของสาระการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ตลอดจนกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกันพัฒนาความสามารถในการนำหลักการและความรู้ต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกัน รวมทั้งทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์และแก้ปัญหาในบริบทที่แตกต่างหรือสถานการณ์ใหม่ที่มีความหลากหลายและซับซ้อนยิ่งขึ้นต่อไป สอดคล้องกับฉันทิภากร (2552) ที่กล่าวว่า ในการส่งเสริมการถ่ายโอนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนนั้นควรมีการจูงใจและการเสริมแรงให้กับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจหลักการทั่ว ๆ ไปของสิ่งที่เรียนได้ง่าย และเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง รวมทั้งควรแสดงให้ผู้เรียนได้เห็นประโยชน์ และให้โอกาสในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะที่ได้รับการฝึกฝนมาสำหรับการเรียนรู้ในสถานการณ์ใหม่ที่ซับซ้อนกว่าได้ด้วย ตลอดจนให้การเสริมแรงด้วยการชื่นชมหรือการให้รางวัลเมื่อผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้หรือการแก้ปัญหาอื่น ๆ ได้ นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวเป็นไปตามข้อเสนอแนะของ Mestre (2002) ที่ระบุว่า ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้เรียนรู้นั้นไปใช้ในบริบทอื่น ๆ เนื่องจากหากความรู้ที่ได้เรียนรู้ถูกผูกไว้แน่นเกินไปกับบริบทหนึ่งหรือการที่ได้รับการเรียนรู้ในการถ่ายโอนที่เป็นบริบทที่แตกต่างกันเพียงผิวเผินจะทำให้การถ่ายโอนการเรียนรู้นั้นลดลงได้ แนวคิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของบริบทซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการถ่ายโอนการเรียนรู้ของผู้เรียน

การที่ผู้เรียนได้ร่วมกันศึกษาเนื้อหาสาระและปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่ใกล้เคียงกันมาตั้งแต่ชั้นตอนที่ 1 - 6 ดังที่ได้กล่าวถึงในข้างต้นนั้นเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการถ่ายโอนการเรียนรู้ไปในทางที่ดีขึ้น เป็นไปตามที่ Ormrod (1998) ได้อธิบายไว้ว่า การถ่ายโอนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้มากหากเรื่องต่าง ๆ ที่ผู้เรียนเคยเรียนรู้มาแล้วมีความเหมือนกันหรือมีความคล้ายคลึงกับสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ใหม่ ทั้งนี้ถ้าบทเรียนหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้คล้ายคลึงกันในด้านเนื้อหาจะมีการถ่ายโอนการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ ซึ่งเรียกการถ่ายโอนการเรียนรู้ว่า การถ่ายโอนเฉพาะ (Specific Transfer) และเป็นการถ่ายโอนการเรียนรู้ที่ปรากฏให้เห็นอยู่เสมอ ๆ นอกจากนี้ความคล้ายคลึงกันในด้านเทคนิคหรือวิธีการก็มีอิทธิพลต่อการถ่ายโอนการเรียนรู้ เช่น วิธีการที่บุคคลใช้ในการเรียนรู้ด้วยการอ่าน บทบาทสมมติ การทำสมุดจดบันทึกย่อ การตั้งคำถามและตอบคำถามระหว่างกันในกลุ่ม ก็อาจนำวิธีการเหล่านี้ไปใช้ใน

การเรียนวิชาอื่น ๆ หรือถ่ายโอนไปสู่การเรียนวิชาอื่น ๆ ได้ แม้ว่าเนื้อหาของวิชาที่ได้เรียนก่อนหน้ากับวิชาที่ได้เรียนต่อ ๆ ไปจะไม่คล้ายคลึงกันหรือไม่ซ้ำซ้อนกัน เรียกการถ่ายโอนการเรียนรู้นี้ว่า การถ่ายโอนทั่วไป (General Transfer)

อนึ่ง การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มนั้นมีขั้นตอนที่เด่นชัดคือ ผู้สอนจะมุ่งเน้นตั้งคำถามที่นำไปสู่การอภิปรายร่วมกันในชั้นเรียนเพื่อผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์ที่เป็นปัญหา การพิจารณาปัญหา การวางแผนการศึกษา การลงมือปฏิบัติ และการทบทวนและเชื่อมโยงปัญหาใหม่ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่ากิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวนี้มีความสอดคล้องกับแนวทางการสอนเพื่อส่งเสริมการถ่ายโอนการเรียนรู้ของผู้เรียนดังที่ Sternberg, & Williams (2002) และสุรางค์ ไคว์ตระกูล (2554) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การใช้คำถามและเสนอแนะความคิดเพื่อให้ผู้เรียนทราบและเห็นแนวทางในการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรงในอนาคต การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างหลายรูปแบบ และเสนอกรอบแนวคิดที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในแนวคิดนั้น ๆ การส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในการแยกแยะและเชื่อมโยงกันระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เดิม รวมทั้งเห็นความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกันของความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ การชี้แนะหลักการ วิธีดำเนินการ ทักษะ และวิธีแก้ปัญหาที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับความรู้หรือสถานการณ์ใหม่ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติและอุดมคติที่ดีต่อการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกฝนผ่านการลงมือค้นคว้า เรียนรู้ และปฏิบัติด้วยตนเอง โดยเริ่มต้นจากทักษะเบื้องต้นไปสู่ทักษะที่สูงขึ้นหลังจากที่ได้เรียนรู้มาแล้วเพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นเมื่อผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มครบทุกขั้นตอน จึงสามารถระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวคิด/ หลักการของการพัฒนาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างครอบคลุม ถูกต้อง สอดคล้องตามประเด็นที่กำหนด รวมทั้งเชื่อมโยงสาระสำคัญของแนวคิด/หลักการของการพัฒนาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพเชิงสร้างสรรค์ไปสู่สถานการณ์ใหม่ที่กำหนดให้ได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม ตลอดจนสามารถเสนอแนวทางการประยุกต์สาระสำคัญตามหลักการในประเด็นที่ศึกษาสู่สถานการณ์ใหม่ได้เหมาะสมและหลากหลายแนวทาง ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการถ่ายโอนการเรียนรู้ในทุกระดับ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการถ่ายโอนการเรียนรู้วิชา มศว 246 วิถีชีวิตเพื่อสุขภาพของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนใจในการนำผลการวิจัยไปใช้และการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนนำกระบวนการเรียนรู้วิชาวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม เช่น การตั้งคำถามและสมมติฐานที่นำไปสู่การสืบสอบหาความรู้ การกำหนดวัตถุประสงค์ในการสืบค้นข้อมูล การออกแบบเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ ประเมิน สังเคราะห์

และสรุปข้อมูล การนำเสนอผลการสืบค้นไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาและระดับชั้น ปีอื่น ๆ ตลอดจนนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

2. ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มทั้ง 6 ขั้นตอนเพื่อให้ได้ผลการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้สอนสามารถเลือกวิธีการสอน เทคนิคการสอนที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวในแต่ละขั้นตอนมาปรับใช้ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย ตามลักษณะเนื้อหาที่เหมาะสมและศักยภาพของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายในการเรียนรู้ ตลอดจนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำรูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มไปใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาและ/หรือระดับอื่น ๆ ตามความเหมาะสม เพื่อส่งเสริมความสามารถ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะพึงประสงค์ที่สัมพันธ์กับการเรียนการสอนในรายวิชานั้น ๆ

2. ควรมีการนำขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการสืบสอบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มมาประยุกต์ใช้ร่วมกับรูปแบบการสอน วิธีการสอน และเทคนิคการสอนต่าง ๆ เช่น การใช้โครงงานเป็นฐาน การใช้บริบทเป็นฐาน การใช้สถานการณ์จำลองเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความสามารถ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะที่สัมพันธ์กับการเรียนการสอนรายวิชานั้น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐกานต์ รักนาค. (2552). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการถ่ายโอนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้านการแก้ปัญหาการให้เหตุผล และการเชื่อมโยงของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาณิพนธ์ดุขฎฐิบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แวมมณี. (2564). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 23). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนตรนภา กิจรุ่งพิพัฒน์, และอนุสรรา พันธุ์นิธิร์. (2555). พฤติกรรมการดูแลสุขภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี. จุลนิพนธ์บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการธุรกิจทั่วไป). เพชรบุรี: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ลักขณา เต็มศิริกุลชัย. (2559). การพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ แนวคิด อุปสรรค และการแก้ไข. กรุงเทพฯ: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2554). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bloom, B. S. (1976). *Human Characteristic and School Learning*. New York: McGraw-Hill.
- Gochman. (1988). *Health Behavior: Emerging Research Perspective*. New York: Plenum Press.
- Haskell, R. E. (2001). *Transfer of Learning: Cognition, Instruction and Reasoning*. UK: Academic Press.
- Hunter, M. (1995). *Teacher for Transfer*. CA: Corwin.
- Joyce B., & Weil M. (2009). *Models of Teaching* (8thed). Boston: Pearson.
- Mestre, J. P. (2002, January-February). Probing Adults' Conceptual Understanding and Transfer of Learning Via Problem Posing. *Journal of Applied Developmental Psychology*, **23**(1), 9-50.
- Ormrod, J. E. (1998). *Educational Psychology Developing Learners* (2thed). New Jersey: Prentice-Hall.
- Pender. N.J. (1996). *Health Promotion in Nursing Practice* (3rded). New walk Connecticut: Appleton & Lange.
- Sternberg, R. J., & Williams, W. M. (2002). *Educational Psychology*. Boston, MA: Allyn & Bacon.